

Projekt

z dnia 14 marca 2017 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SIERADZU**

z dnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Programu wspierania rodziny dla miasta Sieradza na lata 2017 - 2019".

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 6a i 16 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446, 1579, 1948) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji "Program wspierania rodziny dla miasta Sieradza na lata 2017 - 2019", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Sieradza.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. 2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez rozplakatowanie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Sieradza oraz zamieszczenie jej treści na stronie internetowej Urzędu Miasta Sieradza.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Sieradzu

Mirosław Antoni Owczarek

„Program wspierania rodziny dla miasta Sieradza na lata 2017 - 2019”

Dyrektor

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu

Krzysztof Bejmert

ZATWIERDZAM

Spis treści

Wstęp	3
I. Uwarunkowania prawne programu	5
II. Diagnoza sytuacji społecznej	6
III. Instytucje umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych	29
IV. Analiza SWOT	31
V. Adresaci programu	35
VI. Cele główne i cele szczegółowe programu	35
VII. Koordynator programu	43
VIII. Monitoring i ewaluacja	43

Wstęp

Rodzina to podstawowa, pierwotna i mała grupa społeczna, która składa się z rodziców, ich dzieci i krewnych. Rodziców łączy więź małżeńska, natomiast rodziców z dziećmi więź rodzicielska. Rodzina jest uznawana za najważniejszą grupę społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Pełni ona wiele funkcji. Do najważniejszych należą:

1. funkcja prokreacyjna,
2. prowadzenie gospodarstwa domowego – zaspokajanie potrzeb członków rodziny,
3. przygotowywanie dzieci do życia w społeczeństwie, pielęgnacja i wychowanie,
4. sprawowanie pieczy nad życiem członków rodziny, ich zachowaniem, kulturą, zdrowiem.

W literaturze przedmiotu istnieje inny podział funkcji rodziny:

1. funkcje materialno – ekonomiczne – są związane z postępującą partykularyzacją dochodów członków rodziny,
2. funkcja kontrolna – ulega coraz dalej idącym ograniczeniom, co ma związek z anonimowością jednostki poza domem, zwiększenia czasu przebywania poza nim itp.,
3. funkcja socjalno – wychowawcza – ma duży wpływ na prawidłowe funkcjonowanie młodego człowieka w społeczeństwie,
4. funkcja emocjonalno – ekspresyjna – wzrost znaczenia uczuć w wychowaniu.

Rodzina jest pierwszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka. To rodzice w pierwszej kolejności mają wpływ na jego rozwój, osobowość, zachowanie i postawy. To rodzina zaspokaja potrzeby dziecka zaczynając od potrzeb fizjologicznych, poprzez potrzeby bezpieczeństwa, przynależności i miłości, uznania, akceptacji i prestiżu, a kończąc na potrzebach samorealizacji. Rodzina daje prawidłowe wzorce do naśladowania. Wartość rodziny jest wartością najwyższą i nawet najlepiej funkcjonująca instytucja nie jest w stanie jej zastąpić. Dlatego też polityka państwa powinna być nastawiona na pomoc rodzinie, na każdym etapie jej funkcjonowania. Natomiast organizacjom pozarządowym i instytucjom samorządowym powinna stwarzać odpowiednie warunki do jej wspierania.

Wspieranie rodziny, która przeżywa trudności we właściwym wypełnianiu swoich funkcji jest planowanym działaniem, które ma na celu przywrócenie jej zdolności do wypełnianiu tych funkcji.

Zadaniem instytucji jest wspieranie rodziny w rozwiązywaniu jej problemów w sytuacji, gdy samodzielnie nie jest ona w stanie sobie z nimi poradzić. Bardzo często problemy te mają charakter złożony. Można do nich zaliczyć bezrobocie, alkoholizm, długotrwałą chorobę, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność czy też bezdomność. Instytucje pomocowe są zobowiązane do podjęcia na jej rzecz odpowiednich działań.

I. Uwarunkowania prawne programu

W związku z wejściem w życie z dniem 01.01.2012 r. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania z tego zakresu na terenie miasta Sieradza realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Prezydent Miasta Sieradza upoważnił Dyrektora MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania decyzji wynikających z art. 176 i 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Upoważnienie Prezydenta Miasta Sieradza Nr 6/2012 z dnia 11.01.2012 r.).

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu m.in. pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz dzieciom, które zostały pozbawione opieki rodziców.

II. Diagnoza sytuacji społecznej

Sieradz to miasto w środkowej Polsce, w województwie łódzkim, w powiecie sieradzkim, położone na Nizinie Południowowielkopolskiej, nad rzeką Wartą, w Kotlinie Sieradzkiej. Zajmuje powierzchnię 5122 ha i stanowi 3,82% powierzchni powiatu. Przez Sieradz biegną drogi krajowe nr 12, nr 83 i S8 oraz linia kolejowa nr 14. W latach 1975 – 1998 Sieradz był stolicą województwa sieradzkiego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2014 roku Sieradz zamieszkiwało 43.612 mieszkańców. Dla porównania w 2012 roku Sieradz liczył 43.651 mieszkańców.

Struktura wieku mieszkańców Sieradza nie jest korzystna. Zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Natomiast zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym co w przyszłości może stanowić duży problem ekonomiczny, społeczny i finansowy dla miasta.

Stopa bezrobocia dla powiatu na koniec grudnia 2015 r. wynosiła 10,7% (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu).

Liczba osób bezrobotnych z terenu miasta Sieradza, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sieradzu w 2015 r. oscylowała wokół liczby 2.125 osób (stan na koniec 2 półrocza 2015 r.) (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu).

Tabela 1. Sytuacja osób bezrobotnych na terenie miasta Sieradza.

	kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	zarejestrowani bezrobotni ogółem
koniec 2 półrocza 2015 r.	1096	1866	671	347	591	1205	2125

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu.

Instytucją działającą na rzecz drugiego człowieka oraz rodziny jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. W 2015 roku Ośrodek udzielił łącznie pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej 840 rodzinom, w skład których wchodziło 1.919 osób. Dla porównania w 2014 roku pomocy udzielono 890 rodzinom, a w 2013 roku 985. W rodzinach objętych pomocą było odpowiednio 2.065 i 2.331 osób. Wyłącznie pomocą w formie pracy socjalnej objęto 110 rodzin. W 2014 roku były to 102 rodziny, a w 2013 roku – 80. W ramach prowadzonej pracy socjalnej z osobami i rodzinami pracownicy socjalni realizowali zadania polegające na wspieraniu, towarzyszeniu, występowaniu w imieniu klientów, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, jak również edukacji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela 2. Liczba rodzin objętych pomocą.

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba osób w rodzinach
2015	840	1.919
2014	890	2.065
2013	985	2.331

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Głównym i zarazem najczęstszym powodem ubiegania się o wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach obowiązującej ustawy o pomocy społecznej było **ubóstwo**. Spośród 840 rodzin, które w 2015 roku skorzystały z pomocy społecznej problem ubóstwa dotyczył aż 682 rodzin. Z powodu bezrobocia pomocy udzielono 530 rodzinom, natomiast z powodu niepełnosprawności pomocą objęto 303 rodziny.

Tabela 3. Najczęstsze powody przyznawania pomocy przez MOPS w Sieradzu w 2015 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	682	1.569

bezrobocie	530	1.329
niepełnosprawność	303	509
długotrwała choroba	291	561
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	153	513

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Z uwagi na typologię rodzin, które zostały objęte pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku, były to:

- 1) rodziny niepełne – 124,
- 2) rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci) – 12,
- 3) rodziny patologiczne z powodu alkoholizmu – 71,
- 4) rodziny patologiczne z powodu narkomanii – 6,
- 5) rodziny patologiczne z powodu kryminogenności (trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego) – 12,
- 6) osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe – 460,
- 7) osoby bezrobotne – 609,
- 8) inwalidzi – 285,
- 9) emeryci i renciści – 123,
- 10) osoby bezdomne objęte schronieniem – 45,
- 11) osoby skierowane na leczenie i terapię w poradni oraz w stowarzyszeniach trzeźwościowych – 29.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w latach 2014 – 2015 klientom udzielono następującej pomocy:

Tabela 4. Formy pomocy udzielonej klientom MOPS w Sieradzu.

	2015		2014	
Forma pomocy	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Obiady w szkole + dzieci do lat 7, w tym bez wywiadów środowiskowych	419	142.877 zł	426	159.723 zł
Dożywianie w MCPS (głównie dorośli)	180	139.161 zł	210	135.245 zł
Zasiłki okresowe (łącznie środki z zadań własnych i dotacja Wojewody)	80	96.313 zł	83	103.435 zł
Udzielanie schronienia	45	134.662 zł	25	61.177 zł
Zasiłek celowy (zdarzenia losowe)	0	0 zł	0	0 zł
Zasiłek celowy (zakup biletów kredytowanych)	0	0 zł	0	0 zł
Sprawienie pogrzebu	5	17.888 zł	8	30.030 zł
Zasiłek celowy specjalny	11	2.670 zł	29	4.534 zł
Zasiłek celowy, w tym:	674	709.033 zł	720	734.500 zł
- na opał	179	78.755 zł	198	82.788 zł
- na leki	184	42.007 zł	175	39.892 zł
- na opłaty	314	141.567 zł	369	168.690 zł
- na żywność	475	336.610 zł	503	300.350 zł
- na art. szkolne	1 rodzina	150 zł	6 rodzin	650 zł
Odpłatność za pobyt w DPS	57	1.002.846 zł	54	968.788 zł
Usługi opiekuńcze	35	133.332 zł	33	141.398 zł

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” + koszty dowozu posiłków do szkół	1.473 + 145	354.792 zł	1.554 + 114	416.616 zł
Zasiłki stałe ogółem	216	966.188 zł	199	895.506 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (ogółem)	208	84.913 zł	191	77.764 zł
Rodziny zastępcze	34	92.393 zł	27	55.014 zł
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	9	31.262 zł	2	13.230 zł
Wynagrodzenie za sprawowanie kurateli	2	8.836 zł	0	0 zł

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej swoim wsparciem obejmuje także rodziny, które posiadają dzieci. W związku z tym w 2015 r. dożywianiem w formie posiłku w szkołach objęto łącznie 280 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, w tym 10 uczniów bez wydania decyzji administracyjnej oraz 139 dzieci do ukończenia 7 roku życia. Łącznie dożywianiem objęto 419 dzieci. Dla porównania w 2014 r. było to 426 dzieci.

Bardzo ważnym aspektem systemu wspierania rodziny jest system świadczeń rodzinnych, który jest obsługiwany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2015 r. wpłynęło 1.455 wniosków o przyznanie zasiłku rodzinnego z dodatkami (w 2014 r. były to 1.493 wnioski), 225 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny (w 2014 r. były to 190 wnioski), 28 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne (w 2014 r. było to 30 wniosków), 40 wniosków o przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego (w 2014 r. było to 19 wniosków), 331 wniosków o przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (w 2014 r. były to 306 wnioski).

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w 2015 roku przyjęto 3 wnioski. W sumie od 01.05.2014 r. przyjęto 51 wniosków.

Formy wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Świadczenia rodzinne.

Formy pomocy	Liczba osób w 2015 r.	Kwota w zł	Liczba osób w 2014 r.	Kwota w zł
Zasiłek rodzinny	2.335 dzieci	2.335.932,00	2.410 dzieci	2.434.440,57
Dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	107	282.240,43	132	328.119,50
Dodatek z tyt. urodzenia dziecka	131	131.000,00	118	118.000,00
Dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka	152	251.755,00	168	279.300,00
Dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka	102	81.360,00	92	76.380,00
Dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	1481	148.100,00	1424	142.400,00
Dodatek z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	90	32.434,00	73	22.930,00
Dodatek z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	254	208.830,00	274	220.240,00
Zasiłek pielęgnacyjny	895	1.607.459,31	935	1.605.494,64
Świadczenie pielęgnacyjne	89	1.133.253,40	70	581.361,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	27	114.157,80	15	68.640,10
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	1	600
Składka na ubezpieczenie społeczne	91 świadczeń	259.378,10	102 świadczenia	197.996,05
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	327	327.000,00	305	305.000,00

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu od 1 października 2008 r. realizuje zadanie zgodnie z ustawą z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2015 r. wpłynęły 374 wnioski o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego (w 2014 r. – 419 wniosków). Wyplacono 5.252 świadczenia na łączną kwotę 2.037.382,91 zł. W 2014 r. było to 5.268 świadczeń na łączną kwotę 1.991.689,12 zł.

Pomoc celowa, świadczenia rodzinne, jak również świadczenie 500+ wypłacane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od kwietnia 2016 r. są niezaprzeczalnie dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących Sieradz, dlatego też te formy pomocy będą miały swoją kontynuację w przyszłości.

Bardzo ważnym elementem wspierania rodziny przez miasto Sieradz jest **system stypendialny dla uczniów**. Na terenie Sieradza realizowany jest **Miejski Program Wspierania Edukacji Uzdolnionej Młodzieży**, który jest skierowany do uzdolnionych uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz studentów do ukończenia 26 roku życia, mieszkających na terenie miasta Sieradza i których wiedza i osiągnięcia wykraczają poza wymagania programowe szkół (uczelni) lub uzyskują inne znaczące osiągnięcia.

W 2015 r. w ramach w/w programu za wybitne osiągnięcia w nauce w roku szkolnym 2014/2015 przyznano nagrody finansowe w kwotach od 600,00 zł do 1.000,00 zł dla 50 uczniów na ogólną kwotę 37.150,00 zł. Nagrody zostały wręczone przez Prezydenta Miasta Sieradza podczas miejskiej uroczystości w Teatrze Miejskim. W 2016 r. za wybitne osiągnięcia w nauce w roku szkolnym 2015/2016 przyznano nagrody finansowe w kwotach od 500,00 zł do 1.000,00 zł dla 65 osób na ogólną kwotę 39.500,00 zł (dane Urzędu Miasta Sieradza).

Urząd Miasta Sieradza udziela również **pomocy materialnej o charakterze socjalnym**. Jest ona udzielana uczniom do 24 roku życia zamieszkałym na terenie miasta Sieradza, których dochód netto w rodzinie nie przekraczał w roku 2015 – 456,00 zł, a w roku 2016 – 514,00 zł na 1 osobę i może być przyznawana w formie stypendium szkolnego lub zasiłku szkolnego. W 2015 r. na realizację pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych przeznaczono 191.891,30 zł, z czego 102.333,00 zł stanowiły środki otrzymane z dotacji celowej. Z pomocy tej skorzystało 382 uczniów (dane Urzędu Miasta Sieradza).

Inną formą wsparcia dla rodzin z terenu miasta Sieradza jest **wyprawka szkolna**. Jest to pomoc materialna dla uczniów w zakresie dofinansowania zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych w ramach Rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”. W roku szkolnym 2015/2016 na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów przeznaczono kwotę 25.572,18 zł i były to środki otrzymane w ramach dotacji celowej. Pomoc finansową otrzymało 118 uczniów, z tego 50 uczniów na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (dane Urzędu Miasta Sieradza).

Ważnym elementem wsparcia są **stypendia sportowe dla zawodników**. Uzdolnieni sportowcy, którzy osiągają wysokie wyniki w kraju i na arenach międzynarodowych, mają możliwość otrzymania pomocy finansowej, której wielkość uzależniona jest od uzyskanych rezultatów w roku poprzedzającym rok przyznania stypendium. Z tej formy pomocy może skorzystać młodzież do ukończenia 24 roku życia, mieszkająca w Sieradzu i zrzeszona w klubach lub stowarzyszeniach kultury fizycznej. W roku 2015 wypłacono stypendia za wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym osiągnięte w roku 2014 dla 21 zawodników na łączną kwotę 39.000,00 zł (dane Urzędu Miasta Sieradza).

System stypendialny dla uczniów to nie tylko wsparcie finansowe, ale także motywowanie i docenianie tych, którzy ciężko pracują, by osiągać jak najwyższe wyniki w nauce i w sporcie.

W 2015 r. kontynuowano dożywianie osób i rodzin na terenie miasta Sieradza, w oparciu o uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania **„Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020** (M. P. poz. 1024), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub też znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia, jak również ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i niepełnosprawnych. Pomoc dla mieszkańców miasta Sieradza w zakresie dożywiania była realizowana w formie przygotowywania i wydawania posiłków w Jadłodajni MOPS, szkołach i przedszkolach, a także wypłaty zasiłków celowych na żywienie. Z obiadów w szkole skorzystało 419 osób (w tym dzieci do lat 7) na łączną kwotę 142.877 zł. Dla 145 dzieci posiłek dowożono do szkoły. Koszty dowodu posiłków: z dotacji Wojewody – 21.630 zł, ze środków własnych – 5.291 zł. Z dożywiania w Miejskim Centrum Pomocy Społecznej skorzystało 180 osób na łączną kwotę 139.161 zł. Z pomocy w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności skorzystało 475 osób na łączną kwotę 336.610 zł. Z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystały 1.473 osoby na łączną kwotę 333.162 zł.

Dużym wsparciem dla rodzin są **dodatki mieszkaniowe**, przyznawane i wypłacane przez Urząd Miasta Sieradza na podstawie decyzji administracyjnej. W 2015 r. z tej formy pomocy skorzystało 695 rodzin. Kwota wypłaconych dodatków to suma 1.112.022,07 zł.

Mieszkańcy Sieradza mogą również starać się o **ryczałt energetyczny**. Z tej formy pomocy w 2015 r. skorzystało ogółem 367 rodzin (samodzielnie gospodarujące – 128; od 2 do 4 osób w rodzinie – 200 rodzin; pozostałe 39 rodzin) na łączną kwotę 38.615,96 zł (dane Urzędu Miasta Sieradza).

Bardzo ważną rolę, jeśli chodzi o wspieranie rodziny pełni **Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Sieradzu**, który działa w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ośrodek działa na rzecz osób i rodzin (bez względu na to jaką mają sytuację finansową, wykształcenie, wiek i pochodzenie), które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej m.in. z powodu uzależnienia od alkoholu, choroby, bezdomności lub bezrobocia. Warto nadmienić, że skala i zakres problemów, z jakimi borykają się klienci bardzo często wymaga stałej współpracy Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej z wieloma instytucjami rządowymi i pozarządowymi m.in. Urzędem Miasta, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądami, Policją, Służbą Zdrowia, szkołami itp.

W 2015 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej:

- 1) przyjęli 1.074 klientów – 2.650 wizyt; dla porównania w 2014 r. było to 1.082 klientów – 2.771 wizyt, natomiast w 2013 r. – 981 klientów – 2.792 wizyty;
- 2) podjęli 1.461 interwencji (w tym domowych - 253, w instytucjach – 1.208); dla porównania w 2014 r. było ich 1.456, a w 2013 r. – 1.442.

Do wiodących przyczyn sytuacji kryzysowych, z którymi w 2015 r. zgłaszały się osoby i rodziny można zaliczyć:

- 1) kryzysy rodzinne z dominującą przewagą przemocy w rodzinie (psychicznej, fizycznej, ekonomicznej, zaniedbania) – 429 osób,
- 2) kryzysy wynikające z uzależnienia od:
 - a) alkoholu – 590 osób,
 - b) narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy – 17 osób,
 - c) hazardu – 3 osoby,
- 3) kryzysy psychospołeczne (kłopoty finansowe, bezrobocie, choroba) – 483 osoby,
- 4) trudności mieszkaniowe (bezdomność, zagrożenie eksmisją) – 128 osób.

Osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2015 r. udzielił pomocy w formie porad prawnych, konsultacji psychologicznych, wizyt domowych, motywowania do leczenia, jak również umieszczenia w placówkach leczniczych. Udzielono:

1) **konsultacji i porad prawnych** z zakresu prawa rodzinnego (np. alimentów, rozvodu, separacji, władzy rodzicielskiej, opieki, leczenia odwykowego, leczenia psychiatrycznego), prawa cywilnego (np. w sprawach o ubezwłasnowolnienie), prawa karnego (np. wszczęcia postępowania karnego i jego przebiegu, uprawnień osób pokrzywdzonych przestępstwem przeciwko rodzinie, np. znęcaniem, pobiciem, groźbami) – **672** (w 2014 r. – 648, w 2013 r. – 707),

2) **konsultacji psychologicznych** w formie konsultacji indywidualnych, rodzinnych, małżeńskich oraz psychoterapii kryzysowej (terapię do kilkunastu spotkań) – **216** (w 2014 r. – 197, w 2013 r. – 253),

3) **pomocy poprzez funkcjonujący (w systemie ciągłym) Punkt Konsultacyjny ds. narkomanii dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i członków ich rodzin** w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej w zakresie: wstępnej diagnozy uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, motywowania do podjęcia leczenia, kierowania do placówek terapeutycznych, wsparcia emocjonalnego rodziny, edukacji dot. uzależnień (skierowanej do rodziny osoby uzależnionej, środowiska lokalnego).

W 2015 r. w Punkcie Konsultacyjnym udzielono pomocy 17 rodzinom. W 2014 r. było to 13 rodzin, natomiast w 2013 r. – 11 rodzin.

W ramach realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2015 r. zatrudniono 3 asystentów rodziny, którzy prowadzili pracę z 45 rodzinami, w miejscu ich zamieszkania, przeżywającymi trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Asystenci rodziny nie pracowali z więcej niż 15 rodzinami w tym samym czasie.

Działając na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odebrano 6 dzieci (z 3 rodzin), które znalazły się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia w związku z przemocą w rodzinie. Dzieci zostały umieszczone u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2015 r. liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wynosiła 16. Liczba rodzin zastępczych w 2015 r. wynosiła 61, w tym: spokrewnionych – 40, niezawodowych – 19, zawodowych – 2. Nie funkcjonował rodzinny dom dziecka (dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu).

Wspomniane wyżej rodziny zastępcze w 2015 r. sfinansowano na ogólną kwotę 685.325,00 zł (dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu).

Warto w tym miejscu wspomnieć o istnieniu **mieszkania interwencyjnego**, którego funkcjonowanie nadzoruje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jego zadaniem jest zabezpieczenie schronienia osobom, które znalazły się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, w związku z przemocą w rodzinie. W 2015 r. mieszkanie udostępniono 1 rodzinie (matce z dwójką małoletnich dzieci).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zorganizowano grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Celem grupy jest dostarczenie kolejnej formy pomocy osobom, które z racji doświadczanej przemocy nie czują się we własnej rodzinie bezpiecznie. Grupa miała charakter otwarty i była prowadzona przez psychologa. W 2015 r. z tego rodzaju wsparcia skorzystało 12 osób.

W okresie styczeń 2014 – marzec 2015 realizowano **Program Aktywności Lokalnej**, którego adresatami były osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spowodowanej kryzysem w rodzinie wynikającym z problemu przemocy, alkoholizmu, bezrobocia, ubóstwa oraz niepełnosprawności. Celem programu było wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej, przyjęcie postawy aktywnej w pokonywaniu życiowych trudności, nabycie umiejętności swobodnego nawiązywania kontaktów społecznych, nabycie umiejętności autoprezentacji oraz poszukiwania pracy. Programem Aktywności Lokalnej zostało objętych 25 osób.

W ramach realizacji **Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2017**, każdego roku organizowane są szkolenia z zakresu przemocy w rodzinie. Biorą w nich udział pracownicy socjalni, pedagodzy i psycholodzy szkolni, kuratorzy sądowi, funkcjonariusze policji oraz przedstawiciele służby zdrowia. W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2017):

- 1) udzielano pomocy psychologicznej, prawnej oraz ochrony przed przemocą tym rodzinom, w których występują problemy alkoholowe,
- 2) zwiększono dostępność pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 3) prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, szczególnie dla dzieci i młodzieży,
- 4) wspierano działalność świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży z tzw. grup podwyższonego ryzyka.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowano następujące działania:

- 1) udzielano specjalistycznego poradnictwa,
- 2) podejmowano interwencje na rzecz ochrony przed przemocą,
- 3) współpracowano z Policją w zakresie interwencji oraz monitorowania w sytuacji przemocy,
- 4) prowadzono prace w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powyższe działania są jednocześnie działaniami prowadzonymi przez Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Prezydent Miasta Sieradza Zarządzeniem nr 95 z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie: powołania Zespołu Interdyscyplinarnego, powołał **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Do zadań Zespołu należy m.in.:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2) następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych lub podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

W 2015 r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 122 formularzy „Niebieska Karta A”. Najczęściej osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie byli mężczyźni – w 87 przypadkach (mężowie, byli mężowie, partnerzy, ojcowie, dorośli synowie, bracia). W 12

przypadkach były to kobiety (żony, partnerki, matki). „Niebieska Karta A” w 7 przypadkach została założona wyłącznie wobec małoletnich dzieci. Liczba osób dotnie tych przemocą – 107, w tym: kobiet – 90, mężczyzn – 10, dzieci – 7.

W rozwiązywaniu problemów alkoholowych duże znaczenie ma działająca na terenie miasta **Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Na swoich posiedzeniach wobec osób, których wnioski dotyczyły poddanie się leczeniu odwykowemu, podejmowała czynności zmierzające do podjęcia przez nie leczenia. Celem działań było motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby, które nadużywały alkoholu.

W sytuacji, gdy podejmowane działania nie przyniosły pożądanych efektów dana osoba była kierowana na badania przez biegłych: psychiatrę i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia. W przypadku potwierdzenia uzależnienia od alkoholu, a tym samym ustalenia, że istnieją przesłanki wynikające z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi sprawy kierowano do Sądu. Na dzień 15.09.2015 r. do Sądu Rejonowego w Sieradzu skierowano 26 spraw z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła 57 nowych wniosków, wysłano 174 zaproszenia na rozmowę motywującą celem podjęcia leczenia. W toku prowadzonych postępowań skierowano na badania przez biegłych psychologa i psychiatrę 28 osób. Biegli sporządzili 10 opinii. Podczas posiedzeń Komisji przeprowadzono 66 rozmów motywacyjno – informacyjnych w zakresie leczenia odwykowego. Komisja zaopiniowała także 40 wniosków od przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności zasad lokalizacji i ilości punktów sprzedaży alkoholu zgodnie z uchwałami Rady Miasta Sieradza, dotyczących wniosków w zakresie sprzedaży lub podawania alkoholu. Komisja swoje zadania wykonywała na 14 posiedzeniach Komisji i na 9 posiedzeniach Zespołu ds. terapeutycznych. Sporządzono 48 wywiadów środowiskowych. W wyniku podejrzenia przemocy w rodzinie założono 6 Niebieskich Kart, które zostały przekazane do Zespołu Interdyscyplinarnego celem nadania biegu sprawie. Ponadto przygotowano 27 pełnomocnictw dla członków Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na udział w rozprawach z wniosku Komisji o zastosowanie leczenia odwykowego.

Jednym z zadań w/w Programu jest dbałość o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu. Na terenie miasta Sieradza zadanie to jest realizowane przez **Poradnię Leczenia Uzależnień „Mark – Med”**. Poradnia realizuje podstawową terapię w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Oferuje pomoc m.in. w formie terapii indywidualnej, psychoterapii grupowej, terapii rodzinnej, poradnictwa i leczenia farmakologicznego. W 2015 roku, jak również w roku bieżącym „Mark – Med” jest realizatorem ponadpodstawowego programu terapii dla osób uzależnionych od alkoholu, dla osób współuzależnionych oraz programu terapii dla dzieci dorosłych alkoholików (DDA). W ramach poradni funkcjonuje także poradnia dla osób uzależnionych od narkotyków.

Terapię leczenia uzależnień prowadzi także **Centrum Psychiatryczne w Warcie**. W strukturze szpitala funkcjonuje Oddział Leczenia Uzależnień, który prowadzi działalność leczniczą, a także rehabilitacyjną również tych osób, na które Sąd nałożył obowiązek leczenia odwykowego. Dodatkowo w ramach Poradni Leczenia Uzależnień placówka prowadziła zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych, członków ich rodzin, jak również współuzależnionych. W ten sposób zwiększona została dostępność do świadczeń z zakresu leczenia uzależnień, terapii rodzin, terapii współuzależnienia i działalności profilaktycznej w warunkach leczenia ambulatoryjnego.

Powyższe zadanie jest także realizowane przez stowarzyszenia abstynenckie, które stanowią miejsca zdrowego i trzeźwego stylu życia nie tylko dla samego uzależnionego, ale i dla jego rodziny. Uzależnieni uczestniczą, np. w warsztatach zapobiegania picciu, warsztatach radzenia sobie ze złością czy też w terapii małżeństw. **Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” i Sieradzkie Towarzystwo „Przyjaźń”** dysponują następującą ofertą programową:

- punkt informacyjno – konsultacyjny, który służy udzielaniu informacji dotyczących możliwości leczenia odwykowego działań prowadzących do trzeźwości,
- społeczność klubowa, która służy integracji osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- grupy edukacyjno – motywacyjnej, której celem jest ukazanie problemu alkoholowego jako choroby i zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego,
- grupy dalszego zdrowienia (grupy wsparcia), których zadaniem jest wspomaganie procesu trzeźwienia osób uzależnionych od alkoholu po leczeniu odwykowym,

- grupy dla osób współuzależnionych, których celem jest ukazanie nowych rozwiązań i zmian sposobu myślenia w obszarze choroby alkoholowej.

Stowarzyszenia realizują również programy terapeutyczne i programy pomocy psychologicznej połączone z zajęciami warsztatowymi, które mają na celu odbudowanie więzi rodzinnych, naukę radzenia sobie ze stresem lub agresją. Prowadzone są również treningi zachowań asertywnych. Stwarza się wzorce zdrowego stylu życia, kształtuje się osobisty rozwój, pokazuje się możliwości odzyskania prawidłowej postawy w rodzinie i otoczeniu. W okresie letnim członkowie uczestniczyli w obozach terapeutycznych. Prowadzona jest integracja osób uzależnionych i ich rodzin poprzez spotkania Abstynentów – imprezy okolicznościowe, które pozwalają na promowanie trzeźwego stylu życia.

Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań” zorganizowało w 2015 r. Forum Trzeźwościowe z okazji Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości, „Pożegnanie Lata 2015”, rajdy piesze i rowerowe po ziemi sieradzkiej, „Święto pieczonego ziemniaka” oraz wiele spotkań okolicznościowych, np. rocznice abstynencji, spotkania świąteczne, Dzień Dziecka, Mikołajki itp.

Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń” w 2015 r. zorganizowało XI Amatorski Turystyczny Rajd Samochodowy, piknik rodzinny oraz wiele spotkań okolicznościowych, np. rocznice abstynencji, spotkania świąteczne, Dzień Dziecka, Mikołajki.

Wychodząc naprzeciw problemowi spożywania alkoholu przez nieletnich podejmowane są działania profilaktyczne, których adresatem są dzieci i młodzież. Celem podejmowanych działań jest promowanie trzeźwego stylu życia, nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odmawiania picia, podwyższenia poczucia własnej wartości, podejmowania decyzji, wytyczania i osiągania celów, spędzania wolnego czasu na trzeźwo. Działania te są realizowane dla dzieci i młodzieży m.in. w szkołach, świetlicach środowiskowych, w czasie wypoczynku letniego, a także podczas imprez promujących zabawę i spędzanie czasu wolnego na trzeźwo. Ponadto w szkołach podstawowych i gimnazjalnych zapewniona jest dzieciom pomoc psychologiczna.

Ważnym elementem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest edukacja publiczna społeczności lokalnych, działalność informacyjna oraz współpraca z lokalnymi mediami. Tego rodzaju działania były realizowane w 2015 r. I tak:

- 1) rozprowadzono wśród wszystkich przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych materiały promocyjne z zakresu przestrzegania art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (sprzedaż alkoholu osobom nieletnim),
- 2) wyemitowano w Telewizji Miejskiej filmy profilaktyczno – edukacyjne,
- 3) udział w organizacji Konferencji z okazji Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości w Sieradzu,
- 4) udział młodzieży gimnazjalnej w ogólnopolskim programie pn. „Bezpiecznie – Chce się Żyć”,
- 5) zakup pakietu książek edukacyjnych skierowany dla młodzieży gimnazjalnej, rodziców oraz osób w starszym wieku na potrzeby Miejskiej Biblioteki,
- 6) w miesiącu grudniu 2015 r. dla 470 dzieci z terenu miasta Sieradza ze szkół podstawowych przygotowano spotkanie świąteczne w Teatrze Miejskim w Sieradzu. Dzieci miały możliwość obejrzenia spektaklu teatralnego oraz obejrzenia filmu i otrzymania paczek ze słodyczami,
- 7) z myślą o osobach, które poszukują informacji z zakresu profilaktyki uzależnień prowadzona jest zakładka na stronie internetowej naszego miasta www.umsieradz.eu – Zdrowie – Miejski System Wsparcia.

W oparciu o **Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2017** podejmowano działania psychoedukacyjne i profilaktyczne poprzez zatrudnienie psychologów i pedagoga w szkołach podstawowych i gimnazjach w ramach kompleksowej pomocy dla potrzeb uczniów, rodziców, pedagogów i wychowawców. Do zadań psychologów należy przede wszystkim:

- 1) udzielanie wsparcia uczniom w pokonywaniu trudności adaptacyjnych,
- 2) rozpoznawanie przyczyn problemów związanych z nauką oraz pomoc w ich usuwaniu,
- 3) kształtowanie umiejętności psychospołecznych uczniów, ich prawidłowych postaw wobec nauczycieli i procesu nauczania,
- 4) prowadzenie pogadanek na aktualne ważne tematy, takie jak: uzależnienia, zachowania agresywne oraz inne wynikające z bieżących potrzeb,
- 5) pomoc w realizacji szkolnego programu wychowawczego,

6) prowadzenie poradnictwa psychologicznego i wspieranie rodziców w procesie wychowania,

7) współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną i innymi instytucjami (MOPS, PCPR, służbą zdrowia) w zakresie specjalistycznej diagnozy oraz konsultacji form pomocy udzielanej uczniom.

Na terenie sieradzkich szkół podstawowych i gimnazjalnych w 2015 r. kontynuowana była realizacja programów profilaktycznych. Celem programów jest promocja zdrowego stylu życia, wyuczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych: nawiązywanie dobrych relacji z otoczeniem, umiejętność rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, przeciwstawiania się grupom nacisku, rozwijania empatii, podejmowania dojrzałych decyzji itp. Dzieci i młodzież mogły skorzystać z oferty profilaktycznych spektakli teatralnych z zakresu zapobiegania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy, jak również zjawisk patologicznych, których założeniem jest rozbudzanie różnych form aktywności, począwszy od artystycznej poprzez sportową, aż do edukacyjnej oraz z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia poprzez wskazywanie pozytywnych i atrakcyjnych wzorców w życiu.

W edycji wiosennej w programach wzięło udział 1.972 uczniów, natomiast w edycji jesiennej 1.780 uczniów.

Dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych sfinansowano program profilaktyczny „Nie daj się nabrać” z zastosowaniem nowoczesnych technologii w walce z uzależnieniami – 11.920 zł. Wspierano również inne inicjatywy:

- sfinansowano materiały edukacyjne z zakresu uzależnień,
- w szkołach podstawowych i przedszkolach wspólnie ze Strażą Miejską prowadzona była edukacja dzieci z zakresu bezpieczeństwa, gdzie dzieci zostały wyposażone w gadzety odblaskowe. To przedsięwzięcie miało na celu promowanie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zarówno tych podróżujących samochodami, jak również pieszych, rowerzystów, a w szczególności dzieci.

Sieradzkie rodziny zostały objęte wsparciem także w okresie zimowego i letniego wypoczynku swoich dzieci. W okresie ferii zimowych na terenie sieradzkich szkół oraz na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji zorganizowano dzieciom zajęcia sportowo – rekreacyjne. W zajęciach wzięło udział około 1.756 dzieci i młodzieży. Dzieci w szkołach

podstawowych mogły skorzystać z całodniowych zabaw piknikowo – artystycznych pn. „Zima w mieście – lato w sercach”. Podczas ferii funkcjonowały również świetlice środowiskowe, gdzie realizowane były zajęcia sportowe, zajęcia rozwijające zainteresowania własne dzieci i młodzieży oraz zajęcia prowadzone w formie rekreacji.

W okresie letnim zorganizowano 10 – dniowy wypoczynek letni dla dzieci pochodzących z rodzin o niskim statusie materialnym:

1) w miejscowości Biskupin – wypoczynek dla 49 dzieci ze szkół podstawowych. Organizatorem wypoczynku było Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Powiatowy z siedzibą w Sieradzu,

2) w miejscowości Białą Dunajec w ośrodku kolonijno – czasowym „U Guta”- wypoczynek dla 55 dzieci ze szkół podstawowych. Organizatorem wypoczynku był Polski Komitet Pomocy Społecznej – Oddział w Sieradzu.

Podczas trwania wypoczynku zrealizowany został program z zakresu zdrowego stylu życia, przeprowadzono zajęcia z zakresu asertywności, przemocy, komunikowania innym własnych problemów oraz rozwiązywania konfliktów.

Podczas wypoczynku letniego w ramach półkolonii na terenie sieradzkich szkół podstawowych podejmowane były również działania profilaktyczne w formie zajęć sportowo – rekreacyjnych, zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży w formie zajęć grupowych:

1) Szkoła Podstawowa Nr 4 była organizatorem półkolonii z „Orlikiem”. W zajęciach wzięło udział 25 dzieci.

2) Szkoła Podstawowa Nr 10 była organizatorem półkolonii „Radosne Wakacje”. W zajęciach uczestniczyło 50 dzieci.

Poza w/w działaniami dofinansowano także inne formy wypoczynku:

1) dofinansowano wycieczkę dla Warsztatu Terapii Zajęciowej, w której uczestniczyło 20 osób,

2) dofinansowano wycieczkę dzieci do Warszawy i Wrocławia,

- 3) sfinansowano dla 22 osób niepełnosprawnych z opiekunami 7 – dniowy wypoczynek w Ośrodku Wypoczynkowym Sieradz Męka,
- 4) sfinansowano zajęcia sportowe dla dzieci odbywające się w każdą środę podczas wakacji na boisku przy Szkole Podstawowej Nr 10 pod nazwą Wakacyjna Liga Osiedlowa „Wakacje bez nałogów”. W zajęciach wzięło udział 120 osób,
- 5) sfinansowano cykl turniejów Plażowej Piłki Siatkowej dla młodzieży podczas wakacji pod hasłem „Wakacje bez nałogów” dla 60 osób,
- 6) sfinansowano zajęcia na 4 osiedlach prowadzone przez animatora osiedlowego dla około 1600 osób,
- 7) dofinansowano w miesiącu wrześniu organizację Rodzinnego Pikniku Integracyjnego o charakterze sportowo – rekreacyjnym. Uczestnikami pikniku były dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach z rodzicami oraz ich zdrowi rówieśnicy. W pikniku wzięło udział około 200 osób,
- 8) sfinansowano podczas wakacji zajęcia w „Parku Linowym” dla dzieci i młodzieży dla około 5.000 osób.

Na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach „Dni Sieradza 2015” zorganizowano **VI Piknik Informacyjno – Promocyjny pn. „MOPS i Partnerzy”**, który jest jedną z form wspierania rodziny. Celem Pikniku było przedstawienie mieszkańcom Sieradza oferty podmiotów, które w dużej mierze przyczyniają się do przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych m.in. zdrowotnych, materialnych czy też społecznych. Z różnorodnymi propozycjami działań wspierających, realizowanych przez miejscowe instytucje i organizacje pozarządowe zapoznało się wiele osób. Z profilaktycznych badań poziomu ciśnienia tętniczego oraz poziomu cukru we krwi skorzystało ponad 250 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował także obchody **„Międzynarodowego Dnia Rodziny”**, w którym udział wzięli uczestnicy Domu Dziennego Pobytu, Ośrodka Adaptacyjnego, Warsztatu Terapii Zajęciowej, świetlic środowiskowych, rodziny oraz osoby korzystające z pomocy społecznej, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych, które na co dzień współpracują z Ośrodkiem. W spotkaniu wzięło udział około 170 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej był również organizatorem **Pikniku Integracyjnego** pod hasłem „Radosna środa” na terenie Ośrodka Wypoczynkowego MOSiR w Sieradzu – Męce, pod patronatem Urzędu Miasta Sieradza. W Pikniku wzięły udział osoby niepełnosprawne oraz ich zdrowi rówieśnicy. Celem Pikniku było zapobieganie marginalizacji i izolacji społecznej poprzez kształtowanie właściwych relacji pomiędzy osobami sprawnymi, a osobami z dysfunkcjami zdrowotnymi oraz krzewienie zasad profilaktyki zdrowia, bezpieczeństwa w drodze i orientacji zawodowej. W Pikniku wzięło udział około 215 osób.

Powyższe działania będą miały swoją kontynuację w przyszłości, gdyż już na stałe zakorzeniły się w świadomości Sieradzan i ich rodzin. Poza tym są również jedną z form wspierania rodziny.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zorganizowano również uroczyste spotkanie z okazji „Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych” i „Międzynarodowego Dnia Wolontariusza”, podczas którego uhonorowani zostali ludzie dobrej woli wspierający działania MOPS. W uroczystości wzięło udział około 100 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu nie zapomina również o osobach samotnych. Z myślą o nich zorganizował Wigilię, w której oprócz zainteresowanych uczestniczyli przedstawiciele władz miasta. W świątecznym spotkaniu wzięło udział 120 osób.

Dużym wsparciem dla rodzin, których członkowie są osobami niepełnosprawnymi jest Ośrodek Adaptacyjny oraz Warsztat Terapii Zajęciowej działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu. **Ośrodek Adaptacyjny** jest odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania rodziców dzieci niepełnosprawnych. Głównym celem działalności Ośrodka Adaptacyjnego jest przede wszystkim opieka nad uczestnikami, ich społeczna rehabilitacja bez odrywania ich od rodzin i środowiska naturalnego. Do Ośrodka przeznaczonego dla 15 osób w wieku 21 – 55 lat z różnym stopniem niepełnosprawności ruchowej lub upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym w roku 2015 uczęszczało 15 osób. Z kolei **Warsztat Terapii Zajęciowej** jest placówką pobytu dziennego dla 20 osób w przedziale wiekowym 17 – 60 lat, w stosunku do których właściwy organ orzekł stopień niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. W 2015 roku na zajęcia Warsztatu Terapii Zajęciowej uczęszczały 24 osoby (14 kobiet i 10 mężczyzn).

Działalność OA, jak i WTZ doskonale wpisuje się w system wspierania rodzin, których członkami są osoby niepełnosprawne.

Bardzo ważnym aspektem wspierania rodziny są prowadzone przez Stowarzyszenia i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świetlice środowiskowe. Pierwszą z nich, a działającą na terenie Ośrodka jest **Świetlica Środowiskowa „Promyk”**. Jej działania są skierowane do dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. W świetlicy realizowany był program pracy opiekuńczo – wychowawczej, a także profilaktycznej. W 2015 r. w zajęciach świetlicy uczestniczyło 25 dzieci.

Drugą świetlicą prowadzoną przez Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Sieradzu jest **Świetlica Środowiskowa „U Żaków”** funkcjonująca przy ul. Mickiewicza 6. W świetlicy również był realizowany program pracy opiekuńczo – wychowawczej, a także program profilaktyczny. W 2015 r. w zajęciach świetlicy uczestniczyło 27 osób.

Inne świetlice działające na terenie miasta Sieradza to: Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Świetlica Środowiskowa „Świąteczko Dzikuska” przy Klasztorze Sióstr Urszulanek, Świetlica Środowiskowa przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym, Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka” przy Szkole Podstawowej Integracyjnej Nr 8, Świetlica Środowiskowa „Iskierka” prowadzona przy Parafii Rzymsko – Katolickiej Najświętszego Serca Jezusowego w Sieradzu.

W ramach świetlic środowiskowych w okresie ferii zimowych i wakacji funkcjonowały odpowiednio: „Świetlica Zimowa” i „Świetlica Wakacyjna”. W okresie ferii zimowych od 02.02.2015 r. do 13.02.2015 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu funkcjonowała „Świetlica Zimowa” dla dzieci z terenu miasta Sieradza. „Świetlica Wakacyjna” działała w okresie od 29.06.2015 r. do 10.07.2015 r. również w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W zajęciach uczestniczyło 19 dzieci zakwalifikowanych na podstawie wywiadów środowiskowych. W dniu 01.07.2015 r. dla uczestników „Świetlicy Wakacyjnej” we współpracy ze Strażą Miejską w Sieradzu i Wrocławiu zorganizowano wycieczkę do Wrocławia. Uczestniczyło w niej 35 osób.

Warto w tym miejscu wspomnieć o **programach profilaktyki zdrowotnej** finansowanych z budżetu Miasta Sieradza, które promowały zdrowy styl życia w 2015 r. Były to:

1) **Program profilaktycznych szczepień ochronnych przeciw grypie** – adresatem programu byli mieszkańcy z terenu miasta Sieradza w wieku 65 lat i więcej. Celem programu było ograniczenie zachorowalności na grypę osób starszych oraz wspomaganie organizmu w łagodniejszym znoszeniu tej infekcji. Ogółem w ramach programu zaszczepiono 428 osób: 253 kobiety i 175 mężczyzn.

2) **Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku** – adresatem programu były dzieci z terenu miasta Sieradza urodzone w 2007 r. Celem programu było zapobieganie rozwojowi niedowidzenia i poprawa funkcji narządu wzroku u dzieci w wieku 8 lat z terenu miasta Sieradza. Ogółem w programie wzięło udział 316 dzieci.

3) **Program profilaktyczno – edukacyjny przeciwdziałania zachorowalności na cukrzycę** – adresatem programu była młodzież z I klas szkół gimnazjalnych. Celem programu było ograniczenie zachorowalności na cukrzycę oraz edukacja w zakresie zwiększenia aktywności fizycznej i zmiany diety. Łącznie przebadano 283 uczniów.

4) **Program profilaktyczno – edukacyjny wykrywania raka piersi dla dziewcząt w okresie dojrzewania (nauka samobadania piersi)** – adresatem programu były dziewczęta z III klas szkół gimnazjalnych. Celem programu było podniesienie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi, nauka samokontroli piersi oraz zwiększenia wykrywalności raka piersi w najwcześniejszych stadiach zaawansowania. Ogółem w programie uczestniczyło 151 dziewcząt.

5) **Program profilaktyczno – edukacyjny pn. „ZDROWE ODŻYWIANIE”** – adresatem programu były dzieci z VI klas szkół podstawowych. Celem programu było zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych na temat aktywnego stylu życia i prawidłowego, zdrowego odżywiania. Ogółem w programie uczestniczyło 371 dzieci.

6) **Program profilaktyki chorób układu krążenia** – adresatem programu byli mieszkańcy miasta Sieradza w wieku powyżej 45 do 60 lat. Celem programu było obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu układu krążenia. Ogółem w programie uczestniczyły 203 osoby: 173 kobiety i 30 mężczyzn.

7) **Program aktywności ruchowej 60 +** - adresatem programu byli mieszkańcy miasta Sieradza w wieku 60 lat i więcej. Celem programu było motywowanie uczestników programu do systematycznego i długotrwałego stosowania ćwiczeń fizycznych, jako jedno

z podstawowych zachowań prozdrowotnych osób starszych. Ogółem w programie uczestniczyło 125 osób, w tym 110 kobiet i 15 mężczyzn.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera również osoby starsze, prowadząc dla nich **Dom Dziennego Pobytu**. Jest on placówką, która zapewnia pomoc osobom w wieku emerytalnym w organizacji ich życia bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania. W 2015 r. z tej formy pomocy skorzystało 25 osób. Dla porównania w 2014 r. były to 22 osoby, natomiast w 2013 r. – 26 osób.

W ofercie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu widnieją również system usług socjalnych, w tym świadczonych usług opiekuńczych. Na chwilę obecną usługi te są realizowane przez **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Amicus” w Sieradzu**. Z usług opiekuńczych w 2015 r. skorzystało 35 osób. Porównując lata ubiegłe w 2014 r. z tej formy pomocy skorzystały 33 osoby, natomiast w 2013 r. – 26 osób.

Usługi opiekuńcze pozytywnie wpływają na poprawę funkcjonowania osób chorych i niepełnosprawnych, dlatego też tego typu wsparcie jest potrzebne i będzie kontynuowane na terenie miasta Sieradza w przyszłości.

Innym, równie ważnym działaniem podejmowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu jest zapewnianie opieki osobom tego wymagającym, w tym wydawanie decyzji o skierowaniu do **Domu Pomocy Społecznej** oraz naliczanie odpłatności za pobyt. W ramach zadań własnych w 2015 r. pokryto koszty pobytu w Domach Pomocy Społecznej 57 osób. W 2014 r. były to 54 osoby, natomiast w 2013 r. – również 54 osoby.

III. Instytucje umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, ul. Polna 5,
- 2) Urząd Miasta Sieradza, Plac Wojewódzki 1,
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Sieradzu, ul. Sikorskiego 2,
- 4) Prokuratura Rejonowa w Sieradzu, ul. Piłsudskiego 4,
- 5) Prokuratura Okręgowa w Sieradzu, ul. Piłsudskiego 4,
- 6) Sąd Rejonowy w Sieradzu, Aleja Zwycięstwa 1,
- 7) Sąd Okręgowy w Sieradzu, Aleja Zwycięstwa 1,
- 8) Straż Miejska w Sieradzu, ul. Kościuszki 6,
- 9) Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu, Plac Wojewódzki 3,
- 10) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Plac Wojewódzki 3, IV piętro,
- 11) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Plac Wojewódzki 3, III piętro,
- 12) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sieradzu, Plac Wojewódzki 3,
- 13) Centrum Psychiatryczne w Warcie, ul. Sieradzka 3, będące w strukturze Szpitala Wojewódzkiego im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu,
- 14) Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 7,
- 15) Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mark – Med.”, ul. Paderewskiego 1A,
- 16) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Amicus”, ul. Bohaterów Września 61,
- 17) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”, ul. Ks. J. Popiełuszki 2,
- 18) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Tutus”, ul. Pułaskiego 2/4,
- 19) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Alfa”, ul. Rycerska 2, ul. Krakowskie Przedmieście 10,

- 20) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie”, Aleja Pokoju 7,
- 21) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”, ul. Jana Pawła II 12,
- 22) Centrum Medyczne „Primamed”, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 27A,
- 23) Polski Komitet Pomocy Społecznej w Sieradzu, Stowarzyszenie Charytatywne, Zarząd Okręgowy, Plac Wojewódzki 1,
- 24) Ochotniczy Hufiec Pracy 5 – 16 w Sieradzu, ul. Lokajskiego 1,
- 25) Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Sieradzu, ul. Lokajskiego 1,
- 26) Sieradzki Klub „Amazonka”, ul. Kościuszki 5,
- 27) Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”, ul. Krakowskie Przedmieście 12,
- 28) Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań”, ul. Lokajskiego 1,
- 29) Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Amicus”, ul. Nenckiego 2,
- 30) Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Sieradzu, ul. Krakowskie Przedmieście 58,
- 31) Polski Związek Niewidomych, Ośrodek Terenowy w Sieradzu, ul. Kościuszki 5,
- 32) Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, Oddział w Sieradzu, ul. Nenckiego 2,
- 33) Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka” przy Szkole Podstawowej Integracyjnej Nr 8 w Sieradzu, ul. Szlachecka 11,
- 34) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, ul. Kościuszki 5.

IV. Analiza SWOT

Jest narzędziem diagnozy strategicznej. Jej celem jest pokazanie mocnych, jak również słabych stron systemu wsparcia dziecka oraz rodziny.

MOCNE STRONY:

1. współpraca z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami, które działają w sferze pomocy rodzinie;
2. doświadczenie i wykształcenie kadry pomocy społecznej;
3. doksztalcanie kadry i udział w szkoleniach;
4. rozwijająca się asystentura rodziny;
5. realizacja kontraktu socjalnego;
6. baza instytucji wspierających rodzinę, w szczególności policja, sąd, PCPR, MOPS, organizacje pozarządowe;
7. funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
8. funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
9. prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i członków ich rodzin;
10. dostęp do bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa socjalnego, prawnego, pedagogicznego i psychologicznego;
11. możliwość zapewnienia wsparcia finansowego, rzeczowego oraz wyżywienia rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej;
12. mieszkanie interwencyjne w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
13. organizowanie grup wsparcia;
14. prowadzenie działalności edukacyjno – profilaktycznej w środowisku lokalnym i współpraca z mediami w tym zakresie;

15. dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy;
16. funkcjonowanie jadłodajni przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z przeznaczeniem dla osób najuboższych;
17. funkcjonowanie na terenie miasta Sieradza dużej liczby świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży, które realizują programy profilaktyczne oraz zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży;
18. funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej, Ośrodka Adaptacyjnego oraz Domu Dziennego Pobytu;
19. organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci w czasie wakacji i ferii zimowych;
20. organizowanie w ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie szkoleń z zakresu przemocy w rodzinie;
21. możliwość pozyskiwania dodatkowych środków finansowych pochodzących z przeciwdziałania uzależnieniom.

SŁABE STRONY:

1. zbyt niskie kryterium dochodowe do otrzymania świadczeń pomocy i świadczeń rodzinnych;
2. niewystarczające środki finansowe w stosunku do potrzeb rodzin;
3. zjawisko alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie;
4. rozluźnienie więzi społecznych;
5. brak mieszkań chronionych i socjalnych;
6. brak miejsca tymczasowego schronienia;
7. wysoki poziom bezrobocia oraz wysoki wskaźnik ubóstwa;
8. wysokie koszty utrzymania rodziny;
9. brak pozytywnych wzorów do naśladowania w rodzinach dysfunkcyjnych;

10. bezradność i zbyt mała mobilność osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

11. niska świadomość rodziców odnośnie kwestii edukacyjno – wychowawczych;

12. bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;

SZANSE:

1. poprawa funkcjonowania rodziny;

2. mniejsza ilość interwencji w rodzinach;

3. mniejsza liczba rodzin rozbitych;

4. interdyscyplinarność działań – dobre rezultaty współpracy z instytucjami;

5. nowe stanowiska pracy w systemie pomocy społecznej, zwiększające obszar pomocy specjalistycznej, np. asystent rodziny;

6. możliwość korzystania z programów strukturalnych EFS, środków budżetu państwa, miasta i gminy;

7. wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży;

8. funkcjonowanie systemu stypendialnego;

9. zapisy prawne zmierzające do ograniczenia okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

10. edukacja rodziców;

11. wzmocnienie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę;

12. realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia;

13. lokalne inicjatywy na rzecz systemu wspierania rodziny.

ZAGROŻENIA:

1. niechęć rodzin do współpracy;

2. rozwój zjawiska wykluczenia społecznego;

3. zwiększona dostępność do dopalaczy, a tym samym wzrost osób uzależnionych;

4. niechęć młodzieży do korzystania z oferty świetlic i domów kultury;
5. wysoki poziom bezrobocia, który utrudnia wyjście z systemu pomocy społecznej;
6. brak zakładów pracy – trudny rynek lokalny;
7. ograniczona oferta pracy dla ludzi młodych, a co za tym idzie ubożenie społeczeństwa;
8. zwiększająca się patologia życia społecznego;
9. wyjazdy zagraniczne do pracy, a co za tym idzie osłabienie więzi rodzinnych;
10. osłabienie funkcji opiekuńczej rodziny;
11. wzrost zjawiska euro sieroctwa;
12. wielopropblemowość w rodzinach zgłaszających się po pomoc;
13. ograniczone środki finansowe Ośrodka na formy udzielanej pomocy;
14. nakładanie na gminę ustawowo nowych zadań bez zabezpieczenia finansowego;
15. ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

V. Adresaci programu

- 1) osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej,
- 2) osoby z problemem alkoholowym lub/i uzależnione od narkotyków lub dopalaczy, a także ich rodziny,
- 3) uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ich rodzice,
- 4) osoby starsze, samotne, a także długotrwale chore,
- 5) osoby z orzecznym stopniem niepełnosprawności, a także rodziny, w których członek lub członkowie są osobami niepełnosprawnymi,
- 6) rodziny wielodzietne,
- 7) samotne matki i samotni ojcowie,
- 8) rodzice i ich dzieci,
- 9) rodziny i osoby, które znalazły się na skraju ubóstwa.

VI. Cele główne i cele szczegółowe programu

Cel główny:

Tworzenie warunków, które będą sprzyjały wspieraniu rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa stanu funkcjonowania rodziny oraz podnoszenia jakości życia dzieci.
2. Praca z rodziną mającą na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym.
3. Powrót dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
4. Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

Cel szczegółowy 1. Poprawa stanu funkcjonowania rodziny oraz podnoszenia jakości życia dzieci.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje / organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji (z uwzględnieniem środków własnych)	Termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin w wypełnianiu ich funkcji.	1. Funkcjonowanie świetlic środowiskowych realizujących programy profilaktyczno – wychowawcze.	Liczba dzieci korzystających ze świetlic.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; Stowarzyszenia; Kościoły.	Instytucje; Stowarzyszenia.	Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe
		2. Organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	Liczba pikników zorganizowanych w ciągu roku kalendarzowego.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; Stowarzyszenia; Szkoły; Przedszkola.	Instytucje; Stowarzyszenia.	Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe
		3. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci.	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku letniego.	Urząd Miasta Sieradza.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; Szkoły; Stowarzyszenia.	Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe w okresie wakacji
		4. Zapewnienie wyżywienia rodzinom.	Liczba osób korzystających z pomocy w formie wyżywienia w stosunku do osób objętych pomocą MOPS.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Szkoły; Przedszkola; PKPS.	Środki z budżetu państwa w sytuacji pozyskania środków na 2017 r. Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe

	5. Usługi opiekuńcze.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w stosunku do liczby osób objętych pomocą MOPS.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Amicus”	Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągle
	6. Karta rodziny.	Liczba osób korzystających w stosunku do liczby mieszkańców miasta Sieradza.	Urząd Miasta Sieradza		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągle
	7. Zasiłek rodzinny, świadczenie wychowawcze (500 +), inne świadczenia rodzinne oraz Fundusz Alimentacyjny.	Liczba osób korzystających ze świadczeń.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki zlecone Wojewody.	2017 – 2019 zadanie ciągle
	8. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”.	Liczba osób objętych wsparciem.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki zlecone Wojewody.	2017 – 2019 zadanie ciągle

Cel szczegółowy 2. Praca z rodziną mająca na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje / organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji (z uwzględnieniem środków własnych)	Termin realizacji
1.	Interdyscyplinar- ność działań zmierzających do przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym	1. Udzielanie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, pedagogicznego i prawnego.	Liczba osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki własne Gminy. Środki z budżetu państwa w sytuacji pozyskania środków na 2017 r. Program „Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”.	2017 – 2019 zadanie ciągłe
		2. Przydzielanie rodzinom asystenta rodziny.	Liczba rodzin, w których asystent zakończył pracę z uwagi na zrealizowany plan pracy z rodziną w stosunku do liczby rodzin objętych wsparciem asystenta.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki własne Gminy. Środki z budżetu państwa w sytuacji pozyskania środków na 2017 r. Program „Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”.	2017 – 2019 zadanie ciągłe
		3. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej.	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	PKPS	Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe

			finansowej i rzeczowej w stosunku do liczby rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.				
		4. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sieradzu.	Ilość zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy w rodzinie w stosunku do ilości wpływu NK.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągle
		5. Prowadzenie grup wsparcia.	Liczba osób korzystających z grup wsparcia w stosunku do liczby osób pokrzywdzonych, wobec których wdrożona została procedura „Niebieskie Karty”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągle
		6. Działanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych	Liczba osób dotkniętych problemem uzależnienia od narkotyków	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągle

		uzależnieniem oraz ich rodzin.	w stosunku do osób podejmujących leczenie.				
		7. Funkcjonowanie mieszkania interwencyjnego w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe
		8. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	Ilość skierowanych wniosków do sądu w stosunku do ilości wniosków o leczenie, które wpłynęły do MKPiRPA.	Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta Sieradza.		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe

Cel szczegółowy 3. Powrót dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje / organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji (z uwzględnieniem środków własnych)	Termin realizacji
1.	Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej i praca z rodziną biologiczną	1. Praca socjalna asystenta rodziny i pracowników socjalnych z rodziną biologiczną dzieci	Liczba rodzin, z którymi pracuje asystent rodziny z powodu umieszczenia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki własne Gminy. Środki z budżetu państwa w sytuacji pozyskania środków	2017 – 2019 zadanie ciągłe

	dziecka.	umieszczonych w pieczy.	dzieci w pieczy zastępczej w stosunku do liczby rodzin, u których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.			na 2017 r. Program „Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”.	
		2. Współfinansowanie kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	Środki finansowe przeznaczone na wsparcie pieczy zastępczej w stosunku do roku poprzedniego.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe

Cel szczegółowy 4. Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje / organizacje współpracujące przy realizacji	Koszt realizacji (z uwzględnieniem środków własnych)	Termin realizacji
1.	Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	1. Rodzinny turnus wypoczynkowy Wspólnoty „Wiara i Światło”.	Liczba osób korzystających z turnusu wypoczynkowego	Wspólnota „Wiara i Światło”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągłe w m-cu lipcu

		2. Funkcjonowanie Ośrodka Adaptacyjnego będącego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.	Liczba uczestników OA.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Środki własne Gminy.	2017 – 2019 zadanie ciągle
		3. Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zająciowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.	Liczba osób, które zostały przygotowane do podjęcia zatrudnienia w stosunku do liczby uczestników WTZ.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki własne Gminy. Środki PFRON. Środki Starostwa Powiatowego.	2017 – 2019 zadanie ciągle

VII. Koordynator programu

Funkcja koordynatora Programu jest przypisana Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację Programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu.

Monitorowanie realizacji poszczególnych celów będzie miało charakter bieżący poprzez weryfikację zaplanowanych działań.

Monitoring Programu będzie polegał na gromadzeniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. W celu ocenienia czy Program osiąga założone cele sporządzona będzie corocznie sprawozdawczość z wykonania zadań oraz analiza zbieranych informacji na temat realizacji działań ujętych w Programie. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych miasta. Z realizacji zadań programowych sporządzane będą sprawozdania, które przedkładane będą Prezydentowi Miasta Sieradza oraz Radzie Miejskiej w Sieradzu do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego sprawozdania dotyczy – sprawozdanie roczne.

Istotą efektywności funkcjonowania Programu jest realizacja zadań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym do potrzeb mieszkańców miasta zgodnie z przyjętymi procedurami oraz stała współpraca uczestników programu, a także monitoring działań.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Programu. Dane te mają być wykorzystane przy podejmowaniu decyzji dotyczących Programu. Uzyskane informacje powinny być przydatne dla planowania rozwoju i realizacji aktualnie realizowanego Programu. Ewaluacja jest więc procesem, który rozpoczął się już w momencie tworzenia Programu. Wtedy bowiem podejmuje się decyzję co do obszarów ewaluacji i sposobu jej przeprowadzania (tworzenie narzędzi, gromadzenie dokumentacji). W trakcie realizacji Programu trwa ciągła analiza połączona z oceną jakości wykonywanych zadań.

Finalnie ewaluacja Programu służyć będzie określeniu skuteczności zaplanowanych działań i sposobu współpracy instytucji i służb realizujących zadania w zakresie wspierania rodziny.

Ewaluacja ilościowa będzie przeprowadzona na podstawie analizy danych liczbowych wynikających z opracowanych wskaźników, natomiast dane liczbowe zawarte w sprawozdaniach określa aktualne zasoby oraz poziom realizacji określonych wcześniej zadań. Zestawienie w/w danych oraz wskazanie i analiza występujących zależności (ewaluacja jakościowa) pozwoli na ocenę skuteczności działania tak skonstruowanego Programu. Taki sposób ewaluacji Programu umożliwi bieżącą korektę zmiennych w celu maksymalizacji efektów prowadzonych działań.

Za ewaluację Programu będzie odpowiedzialny pracownik Działu Pomocy Środowiskowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu.

UZASADNIENIE

Stosownie do art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowywanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny, a rada gminy (art. 179 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy), biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań w tym zakresie, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Na podstawie wyżej wskazanych przepisów prawnych, realizując ustawowy obowiązek z zakresu zadań dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przedkłada się Radzie Miejskiej w Sieradzu - w celu przyjęcia do realizacji - "Program wspierania rodziny dla miasta Sieradza na lata 2017 - 2019".